

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.543/1
VAN 29 MEI 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 14 mei 2008 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de naamswijziging en de uitbreiding van de bevoegdheden van de compensatiekas voor betaald verlof van de centrale der werkgevers aan de haven van Antwerpen", heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe de benaming van het bijzonder vakantiefonds "Kas voor betaald verlof van de Centrale der Werkgevers aan de haven van Antwerpen" te wijzigen in "Vakantiefonds van de Belgische zeehavens". Dat vakantiefonds wordt met uitsluiting van elk ander vakantiefonds belast met de betaling van het vakantiegeld aan de werknemers van werkgevers die ressorteren onder het Paritair Comité voor het havenbedrijf (artikel 1 van het ontwerp). Als gevolg daarvan worden het vermogen, de schuldvorderingen, de rechten en verplichtingen inzake de jaarlijkse vakantie, alsook de dossiers en het archief, van de Kas voor betaalde verlofdagen der Gentse centrale der zee- en binnenvaartwerkgevers overgedragen aan het Vakantiefonds van de Belgische zeehavens (artikel 2). De koninklijke besluiten die thans de regeling bevatten van de bijzondere vakantiefondsen voor de werknemers van de havens van Antwerpen ¹ en van Gent ² worden opgeheven (artikelen 3 en 4).

Het ontworpen besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2008. Er wordt daarbij gepreciseerd dat voor de werknemers waarvoor het vakantiegeld wordt uitbetaald door de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie de nieuwe aansluiting voor de eerste keer van toepassing is op de berekening van de rechten op vakantie van het dienstjaar 2008-vakantiedienstjaar 2007 (artikel 5).

RECHTSGROND EN VORMVEREISTEN

1. Uit het eerste lid van de aanhef van het ontwerp kan worden afgeleid dat de ontworpen regeling beoogt rechtsgrond te vinden in artikel 44 van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, gecoördineerd op 28 juni 1971. Dat artikel luidt:

(1) Koninklijk besluit van 30 oktober 1939 tot bepaling van de speciale modaliteiten van toepassing der wet van 8 juli 1936, gewijzigd bij deze van 20 augustus 1938 op de jaarlijkse betaalde verlofdagen, wat de arbeiders der haven van Antwerpen betreft.

(2) Koninklijk besluit van 30 oktober 1939 tot oprichting van een particuliere kas voor betaalde verlofdagen voor de haven van Gent.

"De oprichting van een bijzonder vakantiefonds voor een bepaalde bedrijfstak of voor een bepaalde categorie arbeiders mag bij koninklijk besluit worden toegelaten, tengevolge van een collectieve arbeidsovereenkomst. Deze bijzondere fondsen hebben tot opdracht aan de arbeiders die van hen afhangen het vakantiegeld uit te betalen waarop zij door hun tussenkomst, in uitvoering van deze gecoördineerde wetten of hun uitvoeringsbesluiten, aanspraak kunnen maken".

2. De in voornoemd artikel 44 aan de Koning verleende machtiging is beperkt tot het verlenen van een "toelating" voor de oprichting van een bijzonder vakantiefonds, waarvoor het initiatief evenwel dient te worden genomen bij wege van een collectieve arbeidsovereenkomst. In het voorliggende geval moet worden vastgesteld dat de ontworpen regeling verder reikt dan een naamswijziging en een uitbreiding van de bevoegdheden van een bestaand bijzonder vakantiefonds. Het ontwerp betreft integendeel op impliciete wijze de oprichting van een nieuw bijzonder vakantiefonds, waarvan de bevoegdheidssfeer de gehele sector van het havenbedrijf omvat. Dit laatste blijkt ook uit de opheffing, bij de artikelen 3 en 4 van het ontwerp, van de koninklijke besluiten die thans de organieke regeling uitmaken van de twee bijzondere vakantiefondsen die in het nieuwe vakantiefonds zullen opgaan ³. Bijgevolg dient, overeenkomstig voornoemd artikel 44, aan het optreden van de Koning het sluiten van een collectieve arbeidsovereenkomst dienaangaande vooraf te gaan. Dergelijke overeenkomst is met betrekking tot de voorliggende regeling niet voorhanden. Het advies van het Paritair Comité van het havenbedrijf van 4 december 2006, waaraan in het vijfde lid van de aanhef wordt gerefereerd, kan uiteraard niet als zodanig worden beschouwd.

3. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat het ontwerp thans geen doorgang kan vinden, bij gebreke van een collectieve arbeidsovereenkomst die aan de oprichting van het nieuw bijzonder vakantiefonds ten grondslag dient te liggen. Bovendien zal, eenmaal dergelijke overeenkomst voorhanden is, het koninklijk besluit dat vervolgens op grond van voornoemd artikel 44 tot stand zal worden gebracht, in tegenstelling tot het voorliggende ontwerp, dienen uit te gaan van de oprichting van een nieuw bijzonder vakantiefonds, waarvoor bij dat besluit formeel toelating wordt verleend, en waarbij de

⁽³⁾ Gelet hierop, wordt overigens niet het nut gezien van een naamswijziging en een uitbreiding van de bevoegdheden van een vakantiefonds waarvan tegelijk de organieke regeling wordt opgeheven.

bestaande regelingen opgenomen in de voornoemde koninklijke besluiten van 30 oktober 1939 worden opgeheven.

Gelet op deze bezwaren ten aanzien van de ontworpen regeling, onthoudt de Raad van State, afdeling wetgeving, zich van een nader onderzoek ervan.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. F. VANNESTE, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 44.543/1
DU 29 MAI 2008

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de l'Emploi, le 14 mai 2008, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "concernant le changement de dénomination et l'élargissement des compétences de la caisse des congés payés de la centrale des employeurs du port d'Anvers", a donné l'avis suivant:

PORTÉE DU PROJET

Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de substituer à la dénomination de la caisse particulière de vacances "Caisse des congés payés de la centrale des employeurs du port d'Anvers" celle de "Caisse de vacances des ports de mer belges". Cette caisse est chargée, à l'exclusion de toute autre caisse de vacances, d'assurer le paiement du pécule de vacances dû aux travailleurs salariés des employeurs relevant de la Commission paritaire des ports (article 1er du projet). Il s'ensuit que les avoirs, les créances, droits et obligations en matière de vacances annuelles de la Caisse des congés payés de la centrale gantoise des employeurs maritimes et fluviaux ainsi que ses dossiers et ses archives sont transférés à la Caisse de vacances des ports de mer belges (article 2). Les arrêtés royaux qui régissent actuellement les caisses particulières de vacances des travailleurs des ports d'Anvers ⁴ et de Gand ⁵ sont abrogés (articles 3 et 4).

L'arrêté en projet produit ses effets le 1er janvier 2008. Il est cependant précisé que la nouvelle affiliation des travailleurs dont le pécule de vacances est payé par l'Office national des vacances annuelles est applicable pour la première fois au calcul des droits de vacances de l'année de vacances 2008 - exercice de vacances 2007 (article 5).

FONDEMENT JURIDIQUE ET FORMALITÉS

1. Il ressort du premier alinéa de son préambule que le projet entend rechercher son fondement juridique à l'article 44 des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, coordonnées le 28 juin 1971.

(4) Arrêté royal du 30 octobre 1939 déterminant les modalités spéciales d'application de la loi du 8 juillet 1936, modifiée par celle du 20 août 1938, sur les congés annuels payés, en ce qui concerne les travailleurs du port d'Anvers.

(5) Arrêté royal du 30 octobre 1939 portant création d'une caisse particulière de congés payés du port de Gand.

Cet article dispose:

"La création d'une Caisse spéciale de vacances afférente à une branche d'activité ou à une catégorie de travailleurs peut être autorisée par un arrêté royal pris à la suite d'une convention collective de travail. Ces Caisses spéciales ont pour mission de payer aux travailleurs qui relèvent d'elles le pécule de vacances auquel ils peuvent prétendre par leur entremise, en exécution des présentes lois coordonnées ou des arrêtés pris en vertu de celles-ci".

2. La seule portée de l'habilitation conférée au Roi par l'article 44 précité est de Lui permettre au Roi d'"autoriser" la création d'une caisse spéciale de vacances, création dont l'initiative doit toutefois résulter d'une convention collective de travail. En l'occurrence, force est de constater que le texte en projet ne se limite pas à modifier une dénomination et à étendre les compétences d'une caisse spéciale de vacances existante. Au contraire, le projet crée implicitement une nouvelle caisse spéciale de vacances, dont la compétence s'étend à l'ensemble du secteur portuaire. L'abrogation par les articles 3 et 4 du projet des arrêtés royaux qui constituent actuellement le régime organique des deux caisses spéciales de vacances qui seront absorbées par la nouvelle caisse de vacances le confirme ⁶. Il s'ensuit que, conformément à l'article 44 précité, il y a lieu de conclure une convention collective de travail préalablement à l'intervention du Roi. Une telle convention relative au règlement soumis pour avis fait défaut. L'avis de la Commission paritaire des ports du 4 décembre 2006, auquel fait référence le cinquième alinéa du préambule, ne peut assurément pas s'y substituer.

3. De tout ceci découle, que faute de convention collective de travail sur laquelle doit reposer la création de la nouvelle caisse spéciale de vacances, le projet ne peut actuellement être adopté. En outre, lorsqu'une telle convention aura été conclue, l'arrêté royal qui interviendra ensuite sur le fondement de l'article 44 précité devra, contrairement au projet soumis pour examen, se baser sur la constitution d'une nouvelle caisse spéciale de vacances qu'il autorisera formellement, et il abrogera les dispositions existantes des arrêtés royaux du 30 octobre 1939 précités.

⁽⁶⁾ En conséquence, on n'aperçoit en outre pas quelle est l'utilité d'un changement de dénomination et d'une extension des compétences d'une caisse de vacances dont le régime organique est simultanément abrogé.

Eu égard à ces objections qu'appelle le texte en projet, le Conseil d'État, section de législation, s'abstient d'en poursuivre l'examen.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. F. VANNESTE, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME